

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szent-Miklós-utca 791. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

A ref. főtanoda könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek és reklamációk küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

A hirdetési díjak előre fizetendők.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler (Neu-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész íven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 , 50 kr.

M.-Vásárhely, 1875. május 8-án.

Sennyey Pál báró, miként vártuk, a budget törvény tárgyalásán csakugyan megtörte hallgatását és ismét támadott, mely támadására Széll Kálmán pénzügyminiszter válaszolt is.

A belügyek rovata alatt e szerfelett közérdekű beszédek részleteiben fogjuk ismertetni, itt e helyen csak annyiban foglalkozunk a magában véve remek beszédekkel, a mennyiben az elsőt úgy tekintjük, mint előjáróját ama program beszédeknek, melyek, ha hallgatókra lehetend majd szert tenni, a választók előtt lesznek majd elmondandók és a másikat, mint jelen helyzet legkorrektebb irányadóját.

Már ápril 24-iki lapunk belügyi rovatában fejeztük ki óhajtasunkat az iránt, hogy báró Sennyeytől pozitív és a részletekbe vágó kifejtést óhajtottunk volna hallani, nem mintha Columbus-féle operációt vártunk volna a bárótól; hanem egyszerűen azért, mert a meddő opposíció akkor nem lehet helyén, midőn fennen hangoztatja a jobboldali ellenzék, hogy csak pozitív részletek elégíthetik ki a hazát, különben az veszendőben van és könnyen megeshetnek jelzi az óriási párt teremtése körül felhalmazott államépület szerkezetének felbomlását. Báró Sennyeytől csak visszatetszéssel fogadhatjuk a csak fátyol alatt bemutatott antik szobrot, melyről bajos elhinni, hogy az istenek gyújtó szikrája vajjon fel fog-e benne valaha lobogni; és ezt annyival kevésbé fogadhatjuk el, mert olyan sötét színű hátér mellett, a melyet a nemes báró hazánk felől festett, egy hazafi sem veheti jó neven, ha azután a báró mégis azt mondja: nem állott utjában a kormánynak és megszavazott mindent, miként megszavaz ma is mindent.

Vagy van valami magasabb, általunk még csak nem is következtethető, szervezői talentum ama rétorikai fényes talárba bujtatott beszéd háta mögött és akkor, ha igaz, hogy a haza oly veszedelemben van, mint talán Brienne és Necker idejében Franciaország, nem áll jól a hazafiaságnak Fabius szerepét játszani; vagy nincs egyéb muníció, mint a már rég kilőtt töltések és akkor kár a kísérletért, melylyel por akar hintetni a nemzet szeméi közé, mert abban teljesen igazat adhat az egész ország közvéleménye a jobboldali ellenzék vezérének, hogy a nemzet egész odaadással viseltetik kormánya iránt és az ily bizalom holmi ékesszólással nem kisebbsíthető.

Mi tehát azt a sok kérdést, a melyet a kormányhoz intéz b. Sennyey, egy hős dallam recitációjának tekintjük, mely közszájon forog s melyeket megoldani mindnyájan kíváncsúnak tekintünk, de melyek megoldására csak az idő fogja meghozni módosztatát.

A mint egyfelől még csak árnyékát sem találtuk a pozitivitásnak Sennyey beszédében, úgy

annál öröndetesebben hatott mindenkire a pénzügyminiszter Széll Kálmánnak valóban tételekkel támogatott replikája, melyben a jövő bajait, ha véletlen szerencsétlenségek közbe nem jönnek, biztosan orvosolhatni kijelentette.

Utalt a pénzügyminiszter arra, hogy már a jelen rendszer keretében is meg tesz minden lehető a kormány; de különösen utalt arra, hogy azután a rendszer változtatásával, elkezdve a központon, le egész a községig, mindenütt takarékoskosságot fog követni, úgy, hogy kimondá, miszerint a költség-készlet lesz akkora, hogy meg fogja haladni a deficitet és annak fedezésére elégséges lesz, a mely a jövő évben, mint az 1876. évi költségvetés végleges mérlege, elé fog állani.

Nézetünk szerint ez valamely átmeneti korszakban, a midőn a végleges munkára idő kell, egyen értékű a pozitivitással; mert azon nézetet juttatni előtérbe, hogy egy elnapolt országgyűlés szünideje alatt felhatalmazással működve, részletezve lehetett volna a rendszer átalakítását bemutatni, senki meg nem kísérhette volna a nélkül, hogy a sikert fel ne áldozza, miután az idő hatalmas szózatával szinte az utolsó órában érvényesítette hatalmát.

Meglehet, hogy lesznek némelyek, kik impracticabilisnak tartják a kormány eljárását, mert végezetül is csak a bizalom adja a biztosítékot; de e kérdést Sennyey bárónak is fel lehet tenni, hogy az ő programja is csak a bizalomra lett volna alapítva, s nála is csak elvárásra lett volna az ország utalva; tehát minek e szélmalom harcz?

A fuzionális gyűlés fuzió nélkül.

Mint lapunk legközelebbi számában értesítők volt t. olvasóinkat, nálunk a fuzionális gyűlés áldozó csütörtökön volt megtartandó, az eredmény azonban nem épen felelt meg a várakozásnak.

A „Transylvánia“ nagytermében d. u. 3 órakor szép számmal jelent meg a város intelligentiája, vagyis a Deák-párt; úgy fél négykor Hinc Miklós alelnök (minthogy az elnök fő. Wessely Károly időközben Kolozsvárra tette át lakását) megnyitván a gyűlést, röviden előadta a mai gyűlés célját s fölolvasta azon jegyzőkönyvet, melyet a párt által kiküldött bizottság, egyetértve a balok által kiküldött tagokkal fölvettek, s melyben a „szabadelvű“ párttá átalakulás hangsúlyozva van, s melyet elfogadásra ajánlott. Az előadottak helyeseltetvén, illetve a szabadelvű párttá átalakulás határozatilag kimondatván. Dobolyi Sándor és Szaryadi Lajos tagtársak kiküldettek, hogy a tanácskaszál üléselő balokat értesítsék az eredményről, hogy aztán közös gyűlésre lehessen összejönni az „Apollo“ terembe. Ámde a balok, úgy látszik, lassan tudnak tanácskozni, s az ő megbízói által is készített jegyzőkönyv nem igen lehetett nyűk szerint való; mert határozatra jutni nem tudtak, vagyis maguk részéről az egyesülést sub tituló, „bővebb megfontolás“ elődáták; mint az öreg küldött visszaérkezése után kijelenté: „még az érettség azon fokára nem tudtak eljutni, hogy magukat az egyesülésre elhatározták volna, s majd ha töb-

ben összegyűlnek máskor — értesíteni fogják ezen pártot az eredményről.

Az öreg D. előbbi kifejezését zajos derűtség és élénk tetszés kíséri; később kijelenté szónok, hogy ő azt korántsem rossz értelemben vette s csak azt akarja kifejezni, hogy még nem vitatták eléggé meg a másíkok tárgyát.

No de ez nem volt nagy baj, a szabadelvű-párt mégis csak meg tudott alakulni s elnökül megválasztott Ajtai Mihály, alelnökké: Hinc Miklós és Bucher Miksa, id. jegyzővé pedig Nagy János (ügyvéd) és most, ha a tisztelt baloldaliak közül tetszeni fog némelyiknek a belépés, csak örömmel lesznek fogadva; különben kiküldetett az elnökség mellett egy 12 tagú küldöttség, mely felhatalmaztatott a párt nevében eljárni, s a mennyiben lehet a túloldallal is az egyesülést keresztülvinni.

Nálunk persze az a baj, hogy a balok egy része ugynevezett vörös, vagyis szélsőbal és velük az egyesülést ésszerűen megkísérteni sem lehet; de hisszük, hogy a mérsékelt elemek jelentékeny erővel fogják szaporítani a szabadelvű pártot.

Hogy vajjon lesz-e még egy közös nagy gyűlés vagy hogy csak egyenként fognak-e belépni a túloldaliak már érintett mérsékelt nézetű tagjai, azt a történetek után tudni nem lehet; annyi bizonyos, hogy jelenleg a balok a loyaltás nem valami fényes tanúsításával jártak el. Mondják, hogy a keddi „Kelet“-nek egy vásárhelyi levele igen rosszul hatott némely befolyásos balra s ezért jegesedtek volna hirtelen úgy meg; no de csak szóbeszéd s tán nem is igaz.

Azt azonban örömmel constatálhatjuk, hogy a „szabadelvű-párt“ mai napon alakulván meg már is igen díszes névsor látható az aláírók számára kitett íven.

Egy indítvány is tétetett a gyűlésen, a melyet kár volt elejteni; mert a túlságos ovatosság nem mindig tanácsosabb a leplezetlen nyíltságánál.

Különben annyi a mai gyűlés után is valószínűnek látszik, hogy a kiérdemesült férfiak, kik eddig Maros-Vásárhely képét viselik az országgyűlésen, jövőre ezen fáradságos és nagy önmegtagadással (?) járó nehéz szereptől meg fognak kiméltetni. Argus.

Belügyek.

A budget-törvény foglalkoztatja ma az ország közvéleményét, mint a mely minden érdeket túlszárnyal fontosságban.

Az ország pénzügyein segíteni kell, gazdálkodni mindenben — ez a föladat. A kormány erre vállalkozott, ez azt jelzi, hogy segíteni lehet; az ország bizodalommal támogatja, s ez azt jelzi, hogy csak is egy ily kormányhoz kötvék reményei. Hogy jó úton haladánk: élő bizonyosságai a megtakarítások, s hogy még minden megtéve nincs, azt igazolja a fizikai idő hiánya; s végül, hogy semmi se mulasztassék el, arra buzdítólag hatni kötelességünk.

De nem így gondolkodnak mindnyájan.

A május 3-iki budget-törvény tárgyalásán Horváth Lajos előadó után báró Sennyey Pál emelt szót, retrospectiv pillantást vetve a mult hetekbeni tárgyalásokra, s kiemelvén, hogy a balközép e költségvetést nem fogadta vala akkor el és most transactio útján magának vallja azt, pedig jobb lett volna több hónapra indemnityt kérni, elnapolni az országgyűlést és e szünidő alatt megállapítani terveit azon kérdések megoldására nézve, melyek a pénzügyi bajok orvoslásával összeköttetésben vannak. Így a statusquo ideiglenes fenntartása mellett azon reformtétélek, a melyek az országgyűlésnek hozzájárulá-

sát igénylik, a jövő évre elhalasztatnak és a nemzet nem jött azon helyzetbe megismerni a kormány nézeteit a pénzügyi bajok orvoslásának módjaira nézve, és a kormány politikájának tüzetes felismerése alapján már nem mondhatja ki az ország a jövő választásoknál azon alkotmányos verdiktet, melynek a haza sorsára oly messze kiható befolyása lehet. Túlvermes remények, fokozott várakozások köttettek a kormány működéséhez és ezen varázserő hatása alatt egy óriási párt keletkezett a kormány támogatására, mely inkább külterjessége, mint benső koheziója által bír súlylyal. De, ha e várakozásokon innen fog maradni a kormány az eredményekben és felbomlanék az egész óriási párt, akkor nem megrázkódtatások, hanem az államépület egész szerkezete fölbomlása következne.

Kijelenti továbbá, hogy ő és elvtársai a kormányt ezen útjában azonban még csak a szükségfölötti szóval sem akadályozták és ma sem akadályozzák; de igen valószínűnek tartja, hogy a deficit 21½ milliónál nagyobb leendő és egy új hitelművelet lesz szükséges. Dementálja a pénzügyminisztert, hogy ő adott volna pénzügyi programot, mert a mit adott, csak propositum szándéklat és azért az összkormányhoz egy kéréssel fordul, először: ne engedje magát a közterhek emelése rovására semmi által befolyásoltatni, hanem lépjen a takarékoság mértékének legszélsőbb határáig. Másodszor: tegyen még ezen országgyűlés folyamában, a maga politikájának alap-eszméire nézve, tüzetes nyilatkozatot. Harmadszor: nyújtson az országnak alkalmat, hogy tájékozhasssa magát miként gondolkodik a kormány a parlament reformja, a közigazgatóság rendezése, a municipiumok hatáskörének kiterjesztése, a közös költség nélküli megtakarítások, a véderőről szóló törvények vizsgálata, a bankkérdés megoldása, a tariffa és a vámkérdések rendezése és uzsora bajaink orvoslása felől. E kéréseket igazoltnak látja a báró az által, hogy a miniszterium már két hónapja működik, ezen irányokban megállapodásainak kell lennie; ismerni akarja azokat az ország is, hogy kit és miért válasszon meg képviselőnek?

Szöll Kálmán pénzügyminiszter felelve Sennyeynek fölfejt, hogy maga a báró is különbséget tüntet fel előbbeni és az új kormány alatt vallott elvei között, mert multkor nem tartotta czélszerűnek a kisebb adóemelést és most nem akar kő lenni, melyen az üdvös átalakulás megbotoljék és megszavaz mindent. A miniszter rámutat arra, hogy azon 15 millió fölül, mit hivatalbeli előde ezen évből a másikkra átmenendőnek jelzett, az új adótörvények folytán 4½ millió, a keleti vasút második prioritásának értékesítése által 4 millió és a megtakarítások után 1½ millió fog eredményeztetni. Utal az idej első évnegyedi kimutatásokra, melyekben egy egész millió jobb eredmény mutatkozik; és utal azon kedvezőbb helyzetre, mely szerint a piaci kedvezmények miatt 400

ezer forinttal több dohány vásároltatott külföldről és másfél millióval több váltattott be a honi természetektől; végre utal arra, hogy ápril havában is tetemes javulás mutatkozik a mérlegben, mi alapos reményt nyújt arra nézve, hogy az idej jövedelem nem fog hátra maradni az előirányzat mögött, úgy, hogy a jövő évre az egyensúly helyreállítása több mint valószínű. A program tételére azt mondja, hogy a midőn a kormány a bizottság megtakarításainak mértékén is alább száll, a rendszerváltozások megkezdését igéri és a központtól a közgazgatásig annak egyes részleteit rendezni akarja; összhangzatot akar behozni, hogy egyöntetűleg működjenek az organumok és ez által úgy anyagilag, mint szellemileg inkább számot vessünk erőinkkel, akkor nem lehet azt mondani: nincs program.

A kérésekre nézve csak arról szól, melyek tárczáját érdeklik a vámszövetségről és a bankkérdésről; az elsőre nézve kimondotta, hogy az ország pénzügyei megóvása mellett az revideáltatni fog; ennél többet mondani e nagy kérdés megoldása érdekében nem szabad, nem lehet. Ezen kérdés alku tárgya messze kiható, messze vívó tárgyalásoknak fogja tárgyát képezni. A bankkérdésre nézve azt mondja a miniszter, hogy 8 éven át a törvényhozás e tekintetben semmit sem tett és most egy két hónapos kormánytól nem elég az, ha becsületbeli ígérlet kötelezi, hogy mihelyt eloszlik az országgyűlés, kezébe fogja venni ez ügyet és megindítandja a tárgyalásokat?

Ennélfogva, szóló szerint, (kihez mi is csatlakozunk) a kormány megtette kötelelességeit.

Jogi szemle.

A kereskedelmi törv.-javaslat ismertetése.

(Folytatás.)

A 9-dik czim a betéti társaságokról 125—146-dik §-ig szabályozza, miszerint betéti társaság akkor keletkezik, ha közös czég alatt folytatott üzletnél némely (kül) tag csak kikötött vagyon betételével más (bel) tag korlátlanul felelős. Ha több a beltag egyszerűen közkereseti társaságnak tekintetik a betéti társaság: érvényességéhez okirat szerkesztése, vagy más alakszerűség nem kívántatik. A betéti társaság alakítása a kereskedelmi czégjegyzékbe bevezetendő; a bejelentés itt is magában foglalja a tagok nevét, megkülönböztetését, a czéget, székhelyet, minden kültag vagyonbetételének összegét, aláírás ép úgy, mint a közkereseti társaságoknál, de a közzétételkor a kültagokról adatok csak az érdekeltek kívánságára említettnek fel.

A betéti társaság főktelepei is bejelentendők, azon alakban, mint a közkereseti társaságoknál előírva van; ugyanazon szabályok megtartandók a czégjegyzésre vo-

natkozólag czég- és székhely változásoknál is, melyek bevezetés végett a beltagok által pénzbírság fenytéke mellett bejelentendők s a kihirdetéstől fogva számít joghatálya harmadik személyek ellen. Ha új tag lép be, az is czégjegyzékbevitel végett bejelentendő s kívánságra közzé teendő.

A társasági tagoknak egymás közti jogviszonyaira nézve mindenekelőtt a társasági szerződés szolgál irányadóul, s ha abban nem foglaltatnék intézkedés, a közkereseti társaságnál érintett intézkedések nyerneket következő eltérésekkel alkalmazást: az üzletvezetés csak a személyesen felelős tagot illeti, a kültag erre jogosítva, és kötelezve nincs és az üzletvezetésre vonatkozó cselekvényeket tiltakozásával nem gátolhatja; a kültag ellenében üzletkorlátozás nincs, az évi mérleg másolatának közlését és az iratokat, könyveket megtekintheti követelheti, nyereség, vagy veszteség eseteiben a közkereseti társulatról törvények irányadók azon kivétellel, hogy a veszteség csak a befizetett, vagy hátrálékos betételeik erejéig kötelező, a felvett kamatot sem tartozik a veszteség pótlására, csak a nyereséjuttalékot ráfordítani; a felosztás iránti meg nem állapodás eseteiben szakértők közbejöttével a bíróság határoz.

A társasági viszony joghatálya harmadik személyek irányában a czégjegyzékbe történt bevezetés közzététele, illetőleg az üzlet megkezdésétől számítottatik, ellenkező kikötések nem érvényesek. Ha a társaság a közzététel előtt kezdi meg üzletét, az addigi kötelezettségeikért a kültag is felelős, ha az illetők korlátozott felelősségéről tudomással nem bírtak.

A kültag csak betételével, vagy ha még be nem fizette, a kikötött összeggel felelős, a betétel sem el nem engedhető, sem vissza nem fizettetik; kamatok csak akkor fizettetik, ha az eredeti betétel nem csökken; ez utóbbi esetben sem kamat, sem nyereség fel nem vehető, míg a betétel ki nem egészítettik. Fennálló kereskedelmi társaságba belépő kültagok felelőssége is a mondottak szerint bírálendő meg, de a társaság részére jogokat és kötelezettségeket csak a beltagok cselekvényei állapítanak meg; a bíróságok előtti képviselőlet és a kézbesítésekéről a már felhozott rendszabályok irányadók. Minden kültag, ki a társaság részére köt ügyleteket, azokért beltagként felelős. Kültag a czégbe fel nem vétetik, de ha megtörtént, beltagként felelős. Magán és betéti társaság hitelezői, vagy adósai közötti viszonyok a közkereseti társulatról mondott szabályok szerint megbírálandók és hasonló alkalmazás követendő a kültag halála, vagy szabad rendelkezési joga elvesztése eseteiben. A betéti társaságok feloszlása, vagy tagjaik kilépése, czégjegyzékbevitel és szabályos kihirdetés végett, a mondott pénzbírság fenytéke alatt és a már kiemelt joghatállyal bejelentendő.

A közkereseti társaságoknál említett és a végki-egyenlítést, a felszámolást és az elévülést tárgyazó szabályok a betéti társaságokra is alkalmazást nyerneket.

TÁRCZA.

A ronsoló toroklob.

(Diphtheritis.)

H. J.-tól.

(Folytatás.)

Hüter és Tommasi 1868-ban ronsoló lobos terményt oltottak be az állat bőre alá, s midőn az állatok vérét görcsöven vizsgálták, abban pontszerű képleteket találtak. Hasonlót észleltek ronsoló lobban szenvedő egyének vérében is. Ezekből kiindulva e pontszerű képleteket tartották okául a ronsoló lobnak. Kevéssel ezután a Bittelheim tr. saját vizsgálatai alapján irt „Vérbeli mozgékony testecskék” című munkája jelent meg, mely kimutatta, hogy az említett pontszerű képletek egészséges egyének vérében is előfordulnak.

Bittelheim a mozgékony testecskék háromfélétségét különbözteti meg.

Az első: 650 görcsövi nagytátnál apró pontocskákat képez; a második: még kisebb s csak 1400—1500 görcsövi nagytátnál látható; végre a harmadik: pálczika alakú s félakkora, mint az emberi vértelcecsék, mely utóbbiak bemutatásával bármikor szolgálók, ha vágya kerekednek a t. olvasónak ezek nagyságáról saját szemüleg meggyőződni. Az egészséges házi nyulak vérében szintén lehet látni mozgó, pontszerű testecskéket, melyek 300-szoros nagytátnál láthatók.

Az elősoroltakból kitűnik, hogy a ronsoló lobban szenvedő állatok és emberek vérében észlelt pontszerű testecskéket a helybeli kórfolyamatok származékainak ne-

hezen tekinthetjük. Ez okon a kórbuvarok vizsgáló figyelmeket főleg csak a helyi változásokra irányozták, s mindenek fölött azt iparkodtak megtudni, vajjon a kórtermények oltás által átvihetők-e más állatokra?

Recklinghausen tnr. egy kórházi üszökben szenvedő egyén kórterményét egy házi nyul szemének szaruhártyájába oltotta be, s ronsoló lobos szaruhártya lobott idézett elő. Nassiloff egy 20 órával az előtt ronsoló garat- és gégelobban elhalt gyermeknek e nemű terményt oltván be, az eredmény ilt is ronsoló lob lett.

Ezek azon tényleges eredmények, melyek határozottan arra mutatnak, hogy a heveny kórtermény beoltása által ugyanazon betegség átvihető egy másikkra.

Hogy a diphtheritis átvitessék egy más egészséges egyénre, e kórfolyamat rendkívül ragályzó képességénél fogva nem szükséges, hogy közvetlenül érintkezzenek egymással az illetők, hanem csak egy szobában tartózkodjanak az egészséges gyermekek a beteggel, vagy ugyanazon háznak egy egészen külön, távolabbi szobájában legyen az egészséges, mégis megkaphatja a bajt, a mint megkapták sokan, mely utóbbi körülményt városunkban is számosan lefolyt példa határozottan igazol mindenki előtt.

A levegő azon közeg, mely minden irányba szállítja és terjeszti. Fölveszi onnan, a hol van és leteszi oda, a hol nincs. Ugy látszik a levegőnek is van közmondása: „Add meg az életnek, a mi az életé; a halálnak, a mi halálé.” Ezen közmondásnak alapját, okait és okozatait tanulmányozták a régi orvosok, ezeket tanulmányozzuk mi most újak, s ezeket fogják tanulmányozni a jövő orvosai. A ki pedig ezeket a jövőben meg fogja tökélyesen fejteni, nem lesz többé szüksége e közmondásra, sem pedig az utánna élőknek.

Fölvehetjük e kór fertőző anyagát „mindennapi kenyerrünkkel,” ha arra hajlammal bír szervezetünk, azaz: ha kedvező települ szolgál testünk érdekelt részlete bármelyik esetben. És ép ez okból magyarázható meg az, hogy nem mindenki kapja meg a diphtheritist, vagy más ragályos betegséget.

Hogy a diphtheritis ragályzó képességét föltűntesem, mellőzve a számos példát, csak dr. Maizner kolozsvári egyetemi orvos-tanár esetét említem föl, kinek 3 gyermekét ragadta el a legközelebbi járvány, dacára annak, hogy az elsőnek megbetegedésével a más kettő — szakszerűleg — egész külön és távoli lakásra vitetett. Ebből következik tehát, hogy még otthon fölvetették a gyermekek a ragályt, s csak idő kérdése volt a betegség kitörése.

El nem mulaszthatok még néhány kísérleti esetet, hol a beoltás hatása már nem volt oly kitűnő, mint az említett eseteknél.

Igy a rothadó állati szövetek bomlásakor kifejlődött gombák beoltása a szem szaruhártyáján nem hozott létre ronsoló lobot, mint azt a heveny, ronsoló lobos termények beoltásánál tapasztaltuk. Kezdetben ugyanis csak egyszerű lob (gyuladás) fejlődött, de később a szem érdekelt részei mégis elüszkösödtek. Hasonló volt az eredmény, ha az oltóanyag 2—3 napos holttest ronsoló lobos terményeiből vétetett. Végre a ronsoló lobos rakomány egyes részletei a homlok, hál és lábók bőre alá vitetett, de mindannyiszor csak egyszerű lob fejlődött ki. Ez utóbbi körülmény is oda mutat, hogy a ronsoló lob nagy előszeretettel viseltetik a nyákhártyák iránt, mint azt már fennebb is hangsúlyoztuk.

(Folytatása következik.)

A 10-ik czim a „Részvénytársaságokról“ hét fejezetben 147—222-ik §-ig megállapítja, hogy azon társaság tekintetik részvénytársaságnak, mely előre meghatározott bizonyos számú egyenértékű (egész, vagy hányad) részvényekből álló alaptőkével alakul és melynél a részvények tulajdonosai csak részvényeik erejéig felelősek. A részvények és ideiglenes részvények és részvényutalványok névértékét fölemelni, míg a társaság fennáll, nem lehet. A társaság megalakulva van, ha alaptőkéje biztosítása és alapszabályai létre jöttek és a kereskedelmi cégjegyzékbe bevezettetett. Alaptőke biztosítása akkor éretik el, ha a részvények aláíratnak. Az alapítók minden aláírási ívet polgári állásuk és lakhelyük kitüntetésével mellett sajátkezüleg aláírnak és minden egyes ívben a társaság tervezetét fölveszik, melyben a vállalat tárgya, tartama, az alaptőke nagysága, a részvények és az esetleg egyidejűleg kibocsátandó elsőbbségi kötvények száma és névértéke, az aláírás zárójele, a nem készpénzbeni betételek megnevezése és értéke — az alapítóknek, vagy másoknak biztosítani kívánt előnyök belefoglalandók — és ezen a természetben foglalt adatok valóságáért minden alapító egyetemlegesen felelős. Aláírni személyesen, vagy meghatalmazott által lehet és ha a tervezetben magasabb befizetés kikötve nincs, minden részvényre névértékének 10%-ja készpénzben és a megállapított értékben (valuta) befizetendő; magasabb befizetésre az alakuló közgyűlés megtárlása előtt az aláírók nem kötelezhetők. Ellenkező alaku részvényaláírások semmiek.

Az alapítók a részvényekre befizetett pénzekért a közgyűlés általi feloldoztatásig egyetemlegesen felelősek és az aláírók az aláírt részvények névértékének 50%-ig, ha azokat tovább is adták, felelősek maradnak (subsidiariter). Az aláírókat alakuló közgyűlésre tartoznak meghívni az alapítók, az aláírás zárhatáridejétől számítva két hó alatt. E gyűlés feladata: az alaptőke biztosításáról meggyőződni, az alapszabályokat megállapítani, az alapítókkal végezni, a meg- vagy meg nem alakulás iránt határozni, a társaság igazgatóságát, ha a tervezet tartalma szerint nem lenne már megtörténve, nemkülönben a felügyelő bizottságot megválasztani és az alapítóknek felelőssége iránt intézkedni. Ha a közgyűlés össze nem hívatik, vagy az aláírás sikertelen maradt, az aláírók pénzeiket az alapítóktól egyetemleges jogalapon visszakövetelhetik.

(Folytatása köv.)

K ü l f ö l d.

Király ő Felsége folyó hó 4-én estve fél 6 órakor érkezett Cattaróból Meljinébe. Ő Felsége a Miramaré hajón érkezett és azon fog tovább utazni.

Berlinben a képviselőház május 5-iki ülésében, a centrumot kivéve, változatlanul elfogadta a kolostortörvényt. Egy császári rendelet a szövetség-tanácsot folyó hó 10-ikére hívja össze.

Prága a május 5-iki tartománygyűlés Banhaus miniszter szabadság idejének május 20-áig kért meghosszabbítását megadta.

Róma május 5. Damas vicomte nagyszámú francia zárandokok élén a pápa által fogadtatott és egy föliratot olvasott föl, mely siránkozik a pápa fogságán, valamint azon szegény nemzeteken, melyek az igazságot üldözik.

Görögországban mind fenyegetőbbé kezd válni a helyzet; a király lemondásra kész, helyét küzdelem nélkül akarja átadni.

Meghívás rendkívüli közgyűlésre.

A maros-vásárhelyi „uszoda-egylet“ részvényeseit a választmány által folyó év június 1-ső napján délután 3 órára kitűzött rendkívüli közgyűlésre tisztelettel meghívom.

Ezen közgyűlés az erdélyi kereskedelmi- és hitelbank helyiségében fog megtartatni s egyetlen tárgya: a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium leirata az alapszabályok ügyében.

Maros-Vásárhelytől, 1875. május 5-én.

Dr. Antal László, egyleti elnök.

Hirrovat.

— A bíróságok reductiojáról szóló törvényjavaslat a főrendek május 5-iki gyűlésében nagy többséggel elvetetett. Azon kérdés merült most már föl a képviselőház irányadó tagjainak körében, hogy mi történik a felsőház által elvetett törvényjavaslattal? mert arra nincs

praecedens, hogy a képviselőház egy egész törvényjavaslat főrendi elvetése esetében miként procedál tovább. — Mint a „Ref.“ írja, az igazságügyi miniszter el van határozva arra, hogy nem engedi a törvényjavaslatot végkép levétetni a parlament tanácskozásainak napirendjéről.

— Salvi úr, mint egy ma reggel hozzánk érkezett távirat jelzi, ma reggel 9 órakor indul el Budáról és e hó 23-án reggel $\frac{1}{4}$ 11 órakor kell Párisba érkeznie. E szerint Salvi úrnak naponként körülbelül 15 mértföldet kell lovagolnia, s így naponként 3 mflddel többet, mint Zubovics tett. A ló, melylyel e merész lovaglás tétetik, mint említők is már, gr. Teleky Sámuel úrnak sáromberki ménéséből való; sikert kívánunk e valóban merész sport keresztyénviteléhez.

— Uj főispán. Lázár Mihály Háromszék főispánja utódjául a „M. Polgár“ Szentiványi Kálmán *) kolozsvári törvényszéki bírót emlegeti.

— A törvényszékek száma a Királyhágón innen, legújabb hírek szerint, csak kilencz lenne: Kolozsvár, M.-Vásárhely, Gy.-Fehérvár, Szászrégen, Szamosújvár, K.-Vásárhely, Brassó, N.-Szeben és Déva székhelyekkel.

— A tiszabádi járásbíró, ki a pesti kir. törvényszéknél van letartóztatva, többek közt váltóhamisítással is vádoltatik. A járásbíró járásában ugyanis több hóval ez előtt egy gazdag ember halt el, kinek hagyatéki ügyét maga a járásbíró vezette. A hagyaték ellen 5—6, sőt 9 ezer frtos váltókat is kezdtek bemutatni, min az örökösök annyival inkább bámultak, mivel az elhunyt soha sem szokott volt adósságokat csinálni. E váltókról aztán ki is derült, hogy hamisak; egyikről pedig, hogy épen a járásbíró hamisította. A járásbíró e hamisításon kívül sikkasztások is terhelik. Lakásán ugyanis több hivatalos irományt találtak, melyek hivatalosan nem voltak kezelve, s melyeknek pénz és egyéb érték mellékletei hiányzanak. A járásban jó hatást tett a vétkes járásbíró befogatása, miután különben is elégtelenek voltak vele.

— Ügyvéd, mint bankjegyhamisító. Varga Mihály kovásznai ügyvéd a napokban kísértetett a helyi királyi törvényszék börtönébe, ugy ő, mint neje és fogadott fiok Nagy György nevű fiatal ember, bankjegyhamisítással vannak vádolva.

— Zeneegyletünk, mint értesültünk, e hó 22-én hangversenyt fog rendezni; az egylet már is nagy haladást tett, kitűnő erővel rendelkezik s így csak örvendőenk, ha koronként fölfrissitené amugy is zátonyra jutott társadalmi életünket.

— Egy vidéki barátunk panaszoja, hogy a mult szerdai éjjeli vasuti érkezésnél egyetlen bér- vagy társakoci sem volt látható az indóháznál; nem volt tehát egyéb mit tenni, mint szépen more patrio bevándorolni a szép számú utazó társaságnak. Rendőrőrnökönknek ismételtén ajánljuk becses figyelmébe a bérkocsisok rendtelenségeit, kik, ugy látszik, saját kényelmüket előbbre helyezik a közönség igényeinél.

— A N.-Szt-Király-utczában levő 13. sz. alatti ház és telek szabadkézből eladó, értekezhetni ez iránt a rózsza-utczai 1333. sz. alatt, vagy a Kazinczi-utczában 805. sz. alatt.

Törvénykezés.

A maros-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilvános ülésében az 1875-dik évi május 10-én és következő napjain következő ügydarabok adatnak elő

I. Osztály. I. Tanács polgári ügyekben.

Binder Mihály r. b. által.

Simon A. s t. Simonis L. e. adósság, Petra J. Petra s t. hagy. e. adósság, Schellenberg község Vesten község e. Istrate R. Petereu Oprea J. e. hozomány visszaadása, Pius K. Rebege J. e. közös okirat, Bák Theiss S. Bák Vukesch S. e. tulajdonjog, Berza J. Stoján G. e. kártérítési Sipes P. Pap Gy. e. kártérítés, Auner K. s t. Herberth M. s t. e. kiadások megtérítése, Spier J. Tatu N. e. adósság, Loboncz S. Medgyes város e. kártérítés, Hartner E. Rode L. e. haszonbér, Márton L. Tinker L. ellen lottó nyereség, Lunkán P. Színgyórsán J. s t. e. kölcsön, Blasian Nicolai s t. Baal M. s t. e. bérlet, Hajek S. s t. Löbl Aronsohn e. kártérítés iránti perök.

Dr. Endes Gábor r. b. által.

Sándor János Jekely Sámuelné e. zálogos jószág, gróf Bély Ferencz Popovics János s társai e. 1653 frt, Marusán Lukács Kirkova Péter ellen hozomány kiadása, Mocsári György e. t. Simai Bogdán s társa e. fekvők, Schmidleitner Péter Theil János e. adósság, Volf Dávid Székely Márton e. 40 frt, özvegy Fábi Mária Rehbogen György e. szerződés kiállítása, Negrea Dochitza Godon Ifmaie e. som. vh., Birtos Mihály Lup Nicolaj e. 20 frt, Nuszbacher Mózes Pásztor Marci e. 46 frt iránti perök.

*) Talán Szentiványi Gyula.

Szerk.

Décsi Farkas r. b. által.

Lébu Sándor Komáromi Klára e. urb. kárp. kiutal., Kiss Ferencz s társai nevén folyósított urb. kárp. kiutal., Kozma Gábor Dobolyi Sándor és Nagy Anna e. 1500 frt, Janesó Tamás Márton I. e. urb. kárpot. kiutal., özv. Flórián Gergelyné Flórián János e. egy bolt helyiség, Roskuletz Vosku Jáni Márton e. kárt., Russ Györgyné Blász József e. megnyitott peres ügyek.

Pogány Károly r. b. által.

Glück Jakab és igéni Angelius Flóresk perujtásos ügye, ügyvéd Fekete Ferencz Dévai Bering e. kártérítés, Tatár János Budai János e. haszonbéri hátrálék, A „Tisza“ bizt. jelzálog bank Madaras Ferencz e. 99 frt 71 kr., ügyvéd Bartalis L. Kőszeghy János s t. e. kötelezettség teljesítése, Lévy Sámuel Bogha József s t. e. adósság, Bariczdombi Antalné Laczkó György és Péter fia e. kötelezettség, Okosiu Juon Andreseliu Petrucz e. 134 frt 40 kr., Filep Albert mint Kakuci Elek meghatalmazottja berekszozi Pósoni János e. bérlet megsemmisítése iránti perök.

Ilyés Károly r. b. által.

Dées várossa Honai Károly e. 120 frt, Fleischer Mendel Benkő Gergely e. birt. háb., Véber Mihály Peschner János e. 12 frt és 2 frt, Schmidleitner Péter Volf János e. 40 frt 83 kr., Lőrincz János Asztalos Gyula e. 6 frt 95 kr., Bereczky Farkasné s t. Bereczky Eszter e. tulajdonper, Popa Rávéka Dumitru Ilie lui Gyorgye ellen 48 frt 50 kr., Rafel József Teldvián Timothei e. zálogjog, Molnos Sámuel Molnos Mihály ellen okmány közlése, Hermánn Dávid Néger Izsák s társa ellen bérlet megszüntetése iránti perök.

I. Osztály II. Tanács polgári ügyekben.

Tribusz Antal r. b. által.

Musonoi Constándin az Erkedí g. k. egyház ellen 458 frt, Stádel Katalin a segesvári ipar takarékszövetkezet s t. e. kiszakasztatás, Rusz Juon Gábris Mihály e. 48 ft, Gy.-Fehérvári lipováni g. k. egyház Lénárt József és t. e. bérletmegszüntetése, Todorutz Juon s t. Bomches Frigyes e. som. vissz., Radu Juon lui Gligor s t. Sárd község e. 179 frt 58 kr., Tschakert Antal Szél László s t. e. 50 frt, Flórián Ilona Morosán Gavrilla e. kártérítés, Vajda Pál Szarvadi Károlyné e. 40 frt i. perük.

Sándor János r. b. által.

Szakács József Farkas Ignác e. 46 frt, Boczán Irimia Onáka Párténie e. 10 frt, Sivitu Juonutz Topánfalva község e. 190 frt, Mihetz Nicolai lui Petru Chira Petru s társai e. 140 frt, Lutsch Sámuel s társai Márton István e. 80 nagy véka árpa, Nagy Mihály s társa Gid Kirilla e. 286 frt s jár., Fülöp Mihály Tonusz Tódor s társai e. 63 frt s jár., Kovrig Juon Vajda Mihály e. 55 frt 24 kr., Pop Juon Féru Zachiu s t. e. 22 frt 50 kr., A Dániel testvérek Salamon Jakab e. 439 frt iránti perük.

Pipos Péter r. b. által.

Kovács Róza Tóth Ábel e. atyaság elismerése és gyermektartás, Darabont János s társai Veinstoch Nissel s neje e. 10,141 frt, Ungur Avram Toader Illiesiu s társai e. 45 frt, Rebrisioreanu George s t. Vassilichi Gavrilla s t. e. 13 frt, Henhly Károly Olteanu Onutz e. 43 frt, Frank Simion Schmidt Andreás e. 33 frt 47 kr, Tulbure Atym Popellea Juone e. 56 frt, Buchholtzer Andreás Koch Stefán ellen 15 frt, Gottschling Karolina Gottschling Andreás e. 115 frt, Sinai Popa Josif Rusz Juon e. 2 frt 10 kr., Békesy Antal Koroszká Dumitru e. 36 frt 7 kr., Paulu Péter Lupea Juon e. zálogkiad., Balázs Jánosné Balázs István e. igénykeresete, Zsurzs Rafila hagyatéki ügye iránti perük.

Petri Ádám r. b. által.

Deák Tódor s társai Deák Dumitru s társai ellen apai örökség, Buzogány Gyuri János hagyatéki ügye, Csiszér Mózes Héja András hagyatéka s t. e. 200 frt, Csegezi Mihály Csegez község e. 36 frt 50 kr., Dobos Márton Preszekán Juon e. 138 frt, Simon Juon Gaborek Vilmos e. egy ló visszaadása, Gyertyánfi János Secker János s társai e. igényper, Schenker Márton s t. idősb Nagy István e. 18 frt, Orbán Sándor Sata István s t. e. 181 frt kölcsön, Toró András Dakó András e. 30 frt szolgálatibér iránti perük.

Istvánffy Pál r. b. által.

Nuridsán Gábor Tővisi Mártonné e. anyaság elismerése, Schmidt András Kuti András e. atyaság elismerése és gyermektart., Moldován Stefán Erszény Juon lui Grigore e. ingóságok, Goldberger József Tenecsán Mária e. kártérítés, Gál Ignáczné id. Tokos József hagy. ellen 120 frt s jár., Pataky József s társai Feldinger Leopold s t. e. haszonbér fizetés, Márton Abrahám Grigutza Petra s t. e. 124 frt 35 kr., Pop Juonucz Ilie Gyorgye e. 100 frt, Dáné Mózes e. szolgálati bér, Para György id. Pupa Móisza e. 178 20 kr., Ifj. Kassay János id. Csiky Mihály e. kártérítés iránti perök.

Felelős szerkesztő:

KUTI ALBERT.

TEMESVÁRY MANÓ

cipő-gyára

Budapest, király-utca 1. sz.,

ajánl

HÖLGYEKNEK:

Fűző topánkákat brünellből fénymázos orral, szép himzés díszszel	2 frt 70 kr.
Fűző topánkákat erős bőrből, fénymázos orral, szőgezve és srófolt talpakkal, strapára és esős időre valók	3 frt 50 kr.
Topánkákat gummi-húzóval brünellből fénymázos orral, magasra szabva, finom kiállítás	3 frt 50 kr.
Topánkákat gummi-húzóval erős chagrain vagy borjubőrből, szegezett és srófolt dupla talppal nagyon tartósak	3 frt 80 kr.
Kivágott párisi fűznivaló felpőpán	3 frt 80 kr.

URAKNAK:

Topánkákat finom chagrain dupla bőrből	4 frt — kr.
Topánkákat vikszos- vagy bagariabőrből, szegezett és srófolt dupla talppal, igen erősek	4 frt 50 kr.
Topánkákat finom gittbőrből, cifra, fénymázos orral, szalonba és bálba valók	4 frt 50 kr.
Topánkákat orosz lakkbőrből, szegezett dupla talppal, srófmunka	5 frt 50 kr.
Vadászeszímák vízhatlan dupla bagariából vagy vikszos bőrből, háromszorosan srófolt dupla talppal	11 frt — kr.
Ugyanazok orosz lakkos bagariából	13 frt — kr.
Fiu topánok vikszos- vagy bagariabőrből, srófolt dupla talppal	3 frt — kr.
Leány topánok brünellből vagy bőrből, igen erős szegezett dupla talppal	2 frt 60 kr.
Gyermek-topánok brünellből vagy bőrből, igen erősek, vassal szegezett talppal, igen jók és tartósak	1 frt 80 kr.
Kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve. — Vidékről jövő megrendelésekre — postai utánvét mellett — legnagyobb gond fordítatik.	

(109)

(2—10)

Figyelmeztetés.

Van szerencsém a t. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy én az **első magyar általános biztosító társaság** képviselőtét M.-Vásárhely és környékére elvállaltam.

Felkérem ennél fogva a t. közönséget, sziveskedjenek engemet becses bizalmukkal megajándékozni és biztosításukat úgy az **Élet** osztályban, mint **Tűz és Jég** károk ellen is fenntnevezett társaságnál, általam eszközölni.

TUTSEK ISTVÁN,
M.-Vásárhelyt.

(115) (1—3)

Kiadó szállás.

A piacon, a Pál Károly-féle 274. számú házban, 4 szoba, konyha, pincze és kamarából álló szállás, folyó év augusztus 1-től — s illetőleg Szent-Mihály napjától kezdve — bérbe kiadó. Értekezhetni ügyvéd

Vitályos Sámuellel.

M.-Vásárhelyt, 1875. május hó.

(110) (2—3)

Egy

GYAKORNOK

kerestetik, értekezhetni a

Tutsek István

rőfös kereskedésében.

(111)

(2—3)

Lisztraktár.

(7-10)

Alólirt ajánlja az „Arany gyógyhoz” címzett kereskedésében, újonnan berendezett Sigmund Elek-fele kolozsvári gőzmalmi

lisztraktárát

pontos mérés és kiszolgálás mellett

E liszteknek semmi más fajta lisztnek sem jóság, sem olcsóságban felül nem mulnak és teljesen feleslegessé teszik a költség és fadradságos őrltetést.

Ajánl továbbá páczolt füstölt sonkát, húst, kolbászt, szalonnát, tisztá zsirt stb. tisztelettel

Erdély Lajos.

Gyakornoknak egy egészséges, jó emésztő és jó eszű ifju felvétetik.

ARJEGYZÉK

Kronheim Éva női kalap-raktárából

Maros-Vásárhelyt, a Szent-György-utczában a Keszler ur házában.

1. Valódi florentin kalapok 2 frt 50 krtól 7 frt 50 krig 0. é.
2. Legszebb bászkalapok ékesen föl-díszítve 3 frt 50 krtól 5 frt 0. é.
3. Legfinomabb angol szalma- és lőszőr-kalapok ékesen földíszítve 8 frttól 16 frt 0. é.

(114)

(2—3)

(12—20)

(100)

Budapest, a lipótvárosi templomtérén.

27

kros áruésarnok
alapítójánál
található a legelősebb
bevásárlási forrás.

Ugyanott újonnan érkezett mindennemű legdivatosh ruhakelmék és minden a szatba vágó cikkek bőségesen olcsó áron, azaz csak 27 krajczárért árusítanak. Vidéki rendelvények pontosan teljesíthetnek.

4165

Legújabb
női
27 ruhakelmék

Csupán csak LÖBL FRIGYES-nél

Mintak kívánatra bárhova ingyen és bérmentve.

Vidéki rend. mánnyak leiklismertesen eszközölhetnek.

Hölgyeknek nélkülözhetlen!

RAVISSANTE

dr. LEJOSSE-től Párisban.

Csak a hivatalosan megvizsgált, mérlegmért, tiszta és teljesen aratmatlan

RAVISSANTE

bir azon erővel, az emberi bört minden sérüléstől megmeneti, utóbajoktól megóvni és szépséget s ifúságot biztosítani. Ha a Ravissante napoként egyszer az új hagnygel az arcra vagy más testrésze dörzsölődik, már a körülközes után apaszalharó, a majdnem csodálatos hatás. Az arcon támadt ránczok és himlőhelyek elsimitnak. — A Ravissante ifju arczszint idéz elő, a bőrt fehériti, frissíti és finomítja; eltávolítja legörvidebb idő alatt szeplőt, májfoltokat, orrvörösséget, s a bőr minden tisztátalanságait.

Már az első kísérlet után elhatározzák a t. hölgyek, jövőre csupán csak dr. LEJOSSE világhírű „Ravissante”-jét használni.

Egy üvegtok ára 1 frt 50 kr.

Kapható nagyban és kicsinyben Buda-Pesten

Dr. LEJOSSE főraktárában, királyut-cza 15. 1. 19.

Vidéki megrendelmények a leg-szigorubb titoktartás biztosítása mellett utánvétellel eszközölhetnek.

(6—50)

(101)

Könyvnyomdai értesítés.

Alólirt tisztelettel értesitem a sajtó t. pártolóit, miszerint a helyi ev. ref. főtanodai méltóságos előljáróság

a főtanodai könyvnyomdát

újabban is többféle díszes betűkkel és körzetekkel gazdagította; minek folytán azon kellemes helyzetbe jutott a főtanodai könyvnyomda, hogy nemcsak mindennemű díszes könyvnyomdai termékek kiállítására készséggel vállalkozhatik, de sőt e téren a vidéki könyvnyomdákat tulszárnyalni képes.

A könyvnyomdai helyiség, nagy választéka hivatalos nyomtatványraktár és nyomdai iroda a főtanodai épület alsó részeiben van berendezve.

Becsés megrendeléseket kérve maradok

teljes tisztelettel

IMREH SANDOR,

ref. főtanodai nyomdász.

(102)

(2—*)